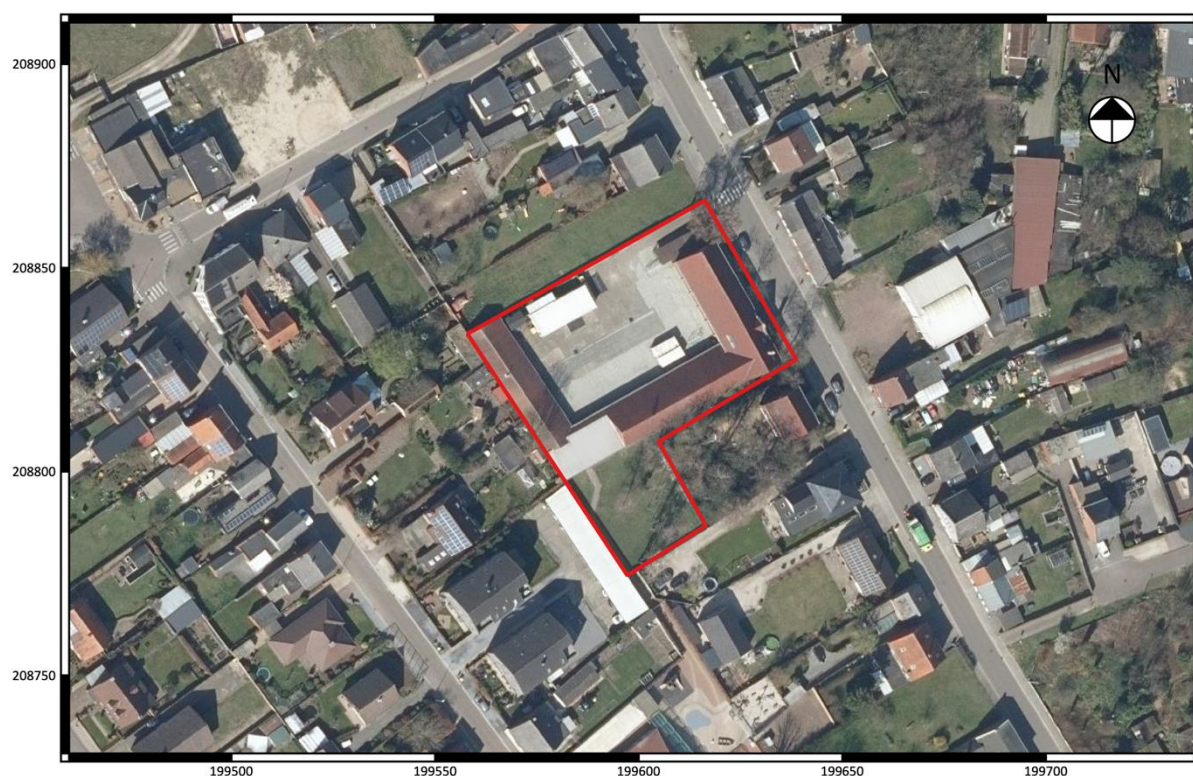

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek voor de werken aan de basisschool Mollekemil (Mol)

**Liesbet Van den Bruel
Amber Myngher**

**Tienen, 2021
Studiebureau Archeologie bv**

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek voor de werken aan de basisschool Mollekemil (Mol)

**Liesbet Van den Bruel
Amber Myngheer**

**Tienen, 2021
Studiebureau Archeologie bv**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek voor de werken aan de basisschool Mollekemil (Mol)
--

Initiatiefnemer:	vzw Kom
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker & Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Liesbet Van den Bruel
Auteurs:	Liesbet Van den Bruel, Amber Myngher
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bv (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bv mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bv
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2021, Studiebureau Archeologie bv

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	2
1.1 <i>Beschrijvend gedeelte</i>	2
1.1.1 Administratieve gegevens	2
1.1.2 Archeologische voorkennis	4
1.1.3 Onderzoeksopdracht	4
1.1.4 Werkwijze	12
1.1.5 Terreininspectie en controleboringen	12
1.2 <i>Assessmentrapport</i>	16
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	16
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	21
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	28
1.2.4 Archeologische verwachting (datering en interpretatie) van het onderzochte gebied	30
1.2.5 Synthese	31
Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen	34
2.1 <i>Administratieve gegevens</i>	34
2.2 <i>Gemotiveerd advies</i>	36
2.3 <i>Programma van maatregelen voor behoud in situ</i>	37
Bibliografie	38

Hoofdstuk 2 **Programma van maatregelen**

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2021D88
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande omgevingsvergunning (stedenbouwkundige handelingen) met in totaal een kadastraal oppervlakte van ca. 3566 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m ² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Liesbet Van den Bruel OE/ERK/Archeoloog/2015/00025 Studiebureau Archeologie bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Mol, St.-Odradastraat 10 (fig. 1.1 en 1.2) Bounding box: punt 1: x = 199 558, y = 208 775 punt 2: x = 199 639, y = 208 867 Mol, afd. 3, sectie E, perceel 2227A, 2228A en 2226A (fig. 1.3)
Relevante termen: ¹⁵	Bureauonderzoek, Kempen, behoud in situ
Bebouwde zones:	Perceel 2227A, 2228A en 2226A

¹⁵ Thesaurus: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

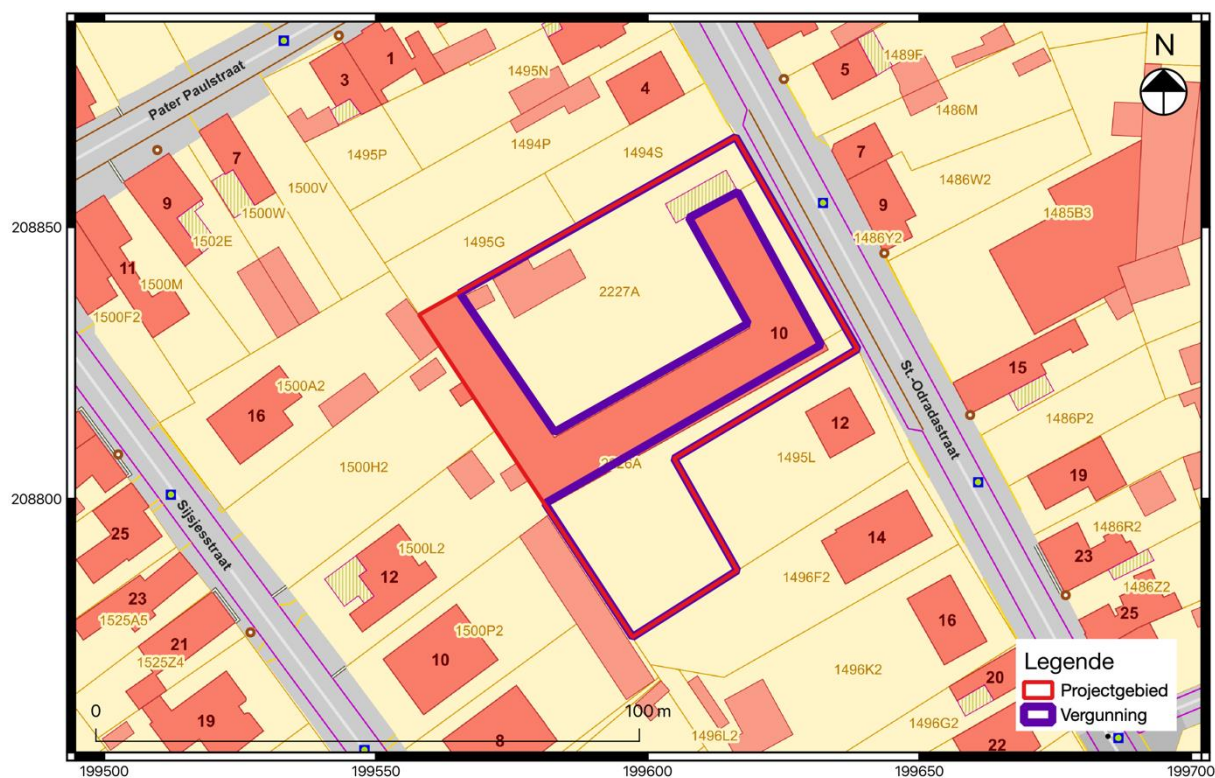

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

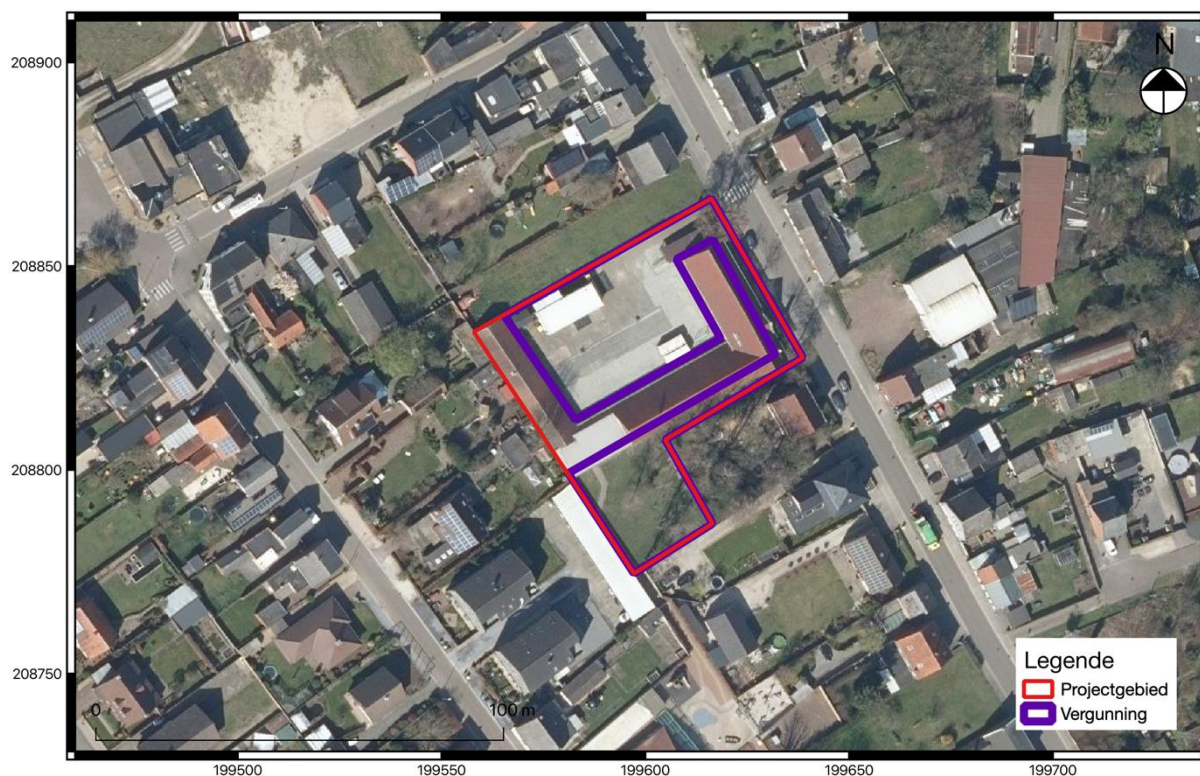

Fig. 2.2: Recente luchtfoto met daarop de huidige terreincondities aangeduid.

2.2 Gemotiveerd advies

Mol is gelegen in het hart van de Kempen en bestaat landschappelijk uit enkele stuifzandruggen in de vallei van de Molse Nete. Vanaf de 12^e eeuw was Mol in het bezit van de benedictijnerabdij van Corbie en vanaf de 13^e eeuw werd het een heerlijkheid van de hertogen van Brabant. Omwille van de strategisch gunstige ligging op de grens met het Prinsbisdom Luik en Holland, werd Mol vaak geplaagd door militaire doortochten.

Het historisch kaart- en fotomateriaal toont aan dat het terrein in de loop van de 20^e eeuw in gebruik is geraakt als deel van de basisschool Mollekemil. Volgens de Ferrariskaart bevond er zich een structuur in de noordwestelijke hoek van het terrein, maar dit is naar alle waarschijnlijkheid te wijten aan een foutieve georeferentie. Het terrein is onbebouwd en blijft in gebruik als akkerland tot de luchtfoto van 1971 het schoolgebouw en de speelplaats toont. Met uitzondering van de aanleg van een wandelpad en het bijvoegen van enkele containerklassen, blijft de situatie onveranderd tot op heden.

De volledige omgeving rondom het projectgebied wordt aangeduid als een OB-zone waardoor de bodemkundige opbouw van het terrein niet kan worden achterhaald op basis van kaartmateriaal. De quartair geologische kaart toont dat de quartaire afzettingen uit het Weichseliaan niet zijn afgedekt door latere afzettingen zoals ten westen van het terrein het geval is (type 3a). Daarnaast bevinden er zich geen waterlopen in de nabijheid van het projectgebied, waardoor het terrein zich buiten een gradiëntzone in het (paleo)landschap bevindt. Hierdoor kan gesteld worden dat er een lage verwachting is voor de aanwezigheid van steentijd **artefactensites**.

De bodem van het projectgebied zelf is niet gekarteerd, maar buiten de niet-gekarteerde zones bevinden zich Zbm- en Zam-bodemseries. Deze wijzen op de aanwezigheid van een dik plaggendek. Daarnaast zijn gelijkaardige resultaten gevonden tijdens een proefsleuvenonderzoek ten zuidoosten in 2014 door ARON en een landschappelijk booronderzoek ten noordwesten in 2018 door Condor Archaeological Research waarbij plaggenbodems van respectievelijk 50 – 80 cm dik en 65 – 90 cm dik zijn aangetroffen. Hierdoor kan gesteld worden dat de bewaring van **sporensites** vanaf de metaaltijden als hoog kan worden ingeschat.

Een studie van het historisch kaart- en fotomateriaal toont de afwezigheid van bebouwing voor de aanleg van de basisschool Mollekemil, met uitzondering van een structuur op de Ferrariskaart. Dit laatste is echter naar alle waarschijnlijkheid te wijten aan een foutieve georeferentie. Daardoor kan de verwachting voor **postmiddeleeuwse sporensites** voorafgaand aan de huidige bebouwing, als laag worden ingeschat.

Hoewel er zich een hoog potentieel bevindt op het terrein voor de bewaring van sporensites vanaf de metaaltijden, kan met zekerheid worden aangetoond dat de geplande werken het archeologisch vlak niet zullen verstoren. De verstoring is namelijk beperkt zowel qua diepte als qua oppervlakte. Bij de uitbreiding van het klaslokaal gaat het om een smalle uitgraving voor funderingsstroken en bij de overdekking van de speelplaats gaat het telkens om een lokale uitgraving voor funderingsvoeten. In beide gevallen beperkt de verstoring zich tot 80 cm onder het maaiveld. In deze zone heeft een controleboring aangetoond dat er zich een plaggenpakket bevindt van 110 cm. Er bevindt zich dus nog een veiligheidsbuffer van ongeveer 30 cm tussen de geplande werken en het archeologisch vlak. Verder gaat het om ondiepe omgevingswerken met een verstoringsdiepte van 25 tot 30cm. Hoewel de regenwaterputten en de infiltratieput een diepere verstoring met zich meebrengen (tot 230cm) gaat het ook hier om een beperkte oppervlakte (ongeveer 38 m² in totaal). De bestaande sceptische put wordt enkel indien nodig vervangen, hierbij zal niets bijkomend verstoord worden. Hierdoor kan met zekerheid voor **behoud in situ** van de archeologische waarden worden gekozen.

2.3 Programma van maatregelen voor behoud in situ

Doordat de geplande werken voornamelijk omgevingswerken omvatten, wordt slechts een zeer beperkte verstoring in het bodemarchief verwacht, met uitzondering van de uitbreiding van het klaslokaal en het overdekken van de speelplaats waarbij de verstoring tot een diepte van ca. 80 cm onder het maaiveld gaat. Tevens wordt een uitzondering gemaakt voor het plaatsen van twee regenwaterputten en een infiltratieput waarbij de verstoring beperkt is in oppervlakte (in totaal ca. 38m²). Er werd gekozen voor deze werkwijze met het oog op behoud *in situ* binnen het projectgebied, dit programma van maatregelen omschrijft de te volgen maatregelen.

De uitbreiding van het klaslokaal, de overdekking van de speelplaats, het plaatsen van de regenwaterputten en infiltratieput en de verdere omgevingswerken dienen te gebeuren op een manier die de ondergrond niet of zo min mogelijk verstoort:

- De teelaarde mag **NIET** in zijn geheel worden afgegraven.
- Er mag binnen het vergunningsgebied geen diepgaande constructie worden gebouwd. Er wordt een uitzondering gemaakt voor de geplande werken (de uitbreiding van het klaslokaal, de fietsenstalling, de overdekking van de speelplaats, de regenwaterputten, de infiltratieput, het wandelpad, het fietspad, het voetbalveld, de zandbak, de klinkerverharding en de buitenklas) die in de huidige vergunningsaanvraag worden voorzien, daar deze een zeer beperkte verstoring impliceren.
- Alle voertuigen (vrachtwagens of tractoren met grond, graafmachines, ...) dienen binnen het projectgebied te allen tijde op rijplaten te rijden.
- Het is de verantwoordelijkheid van de bouwheer dat de aannemer en al zijn personeel aanwezig op het terrein op de hoogte zijn van het behoud *in situ* en deze maatregelen.

Bij een behoud *in situ* van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: "Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap." Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.